

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 " 1/2 " 1 " 60 "
 " 1/4 " — " 90 "

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 " 1/2 " 3 "
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvasul

INSERTIUNILE

se plătesc după mărimea locului ce ocupă; fiecare cm. costă odată 10 fil., de 3 ori 8 fil., de 3 și mai multe ori 6 fileri.

ADRESA

„RĂVASUL”

CLUJ, — MOLOZSVÁR
 6. JÓKA-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Să învățăm.

Noi, cești trăitori la sate, fătați buni și ortaci de cruce cu *neștiința de carte* și nepricopseala la învățatură, la auzul minunățiilor, tilcuite de vre-un cuminte pricepător de slove, așa de mute pentru noi, dar' așa de grăitoare de multe pentru știutori pricepuți, — stăm mirați și cu gurile căscate. Cum, Doamne sfinte, slovă moartă, întipărită pe scoarta nesimțitoare a cărții, se-ți talmăcesc, într'un graiu așa de miezos și dulce și într'un rost așa de bătrânesc și așezat — de par'că ai asculta pe un bătrîn povestăș din vremuri — atâtea vești și se-ți rostească atâtea lucruri bune și cumini!

Hei, și multe bune și frumoase spune cartea, și multe poți sugere din țita lăptoasă a slovelor scrise de oameni cu cap și cu inimă.

Noi, cești dela sate, zăvoriți din răutatea oamenilor și negrija vremii în *întunec și neștiință*, puține știm din lucrurile lumii și multe trebuie și avem lipsă, să le știm și învățăm. Priceperea și știința noastră puțină de lucruri și treburi de folos, suptă și câștigată din povestea și povata dată de părinți — știutori și ei de puține — nu ni-e de ajuns, nu ni-e pârghie și lăstar destul de tare în valma înghesuită și fără răgaz a traiului ce-l ducem în vremile de azi, îndepărtate de traiul zilelor de ieri de alaltă-ieri cu atâtea veacuri.

La drum lung și greu pornesti cu traista plină și îndesată de merinde pe ales și îndestulitoare. Drumul, ce avem să-l batem și noi, e lung și la început, iar traista ni-e goală, căci merindea pusă a fost vîrită pe apucate și pe neales. Și noue merinde de drum ne trebuie, noue învățatură hrănitore și întăritore ne trebuie, căci asta-i merindea ce ni-e de lipsă în drumul ce avem să-l batem noi, și după noi, cu aceeași traistă și merinde, copii de copii nostri.

Cu știința și pricopsința, rămase drept moștenire dela moși strămoși, n'o mai putem duce. Azi vremurile nu-'s ca ieri, și oamenii pe acea urmă. Dacă ieri pământul te ținea din prisosul belșugului lui gras, fără multă muncă și trudă, — căci brazda era grasă și rodul bun și nepripit la copt; — dacă ieri curgea laptele undă și din o pită mâncau numai doi, — azi o pită țiuo înhață douăzeci de mâni și în loc de miere și lapte curg val apele sărăciei și foamei; căci oamenii s'au înmulțit și glia, stoarsă, a slăbit în baieri. Dacă ieri sămînța răsărea pe brazda întoarsă horind ori rîcăit pe apucate, — azi trebuie trudă și zoală până să-ți poți adăpa ochii în unda de aur a grâului copt, pârghuit în foc de soare prielnic. Strămoșii duceau un traiu ușor și pe îndelete — bucatele curgeau undă în ham-

barele încăpătoare și mari. Era rod mai mult, trudă mai puțină — și știință și pricopseală la lucru se cerea și mai puțină.

Azi trebuie trudă și muncă. Pământul trebuie lucrat cu sirguintă și pricepere și hrănit cu rëndueală și la timp. Și spre asta, nu e așa, că trebuie iscusință și pricepere cumpenită? Ear' rostul celor pricepuți, deschiși la cap și cuminiți la minte, e fântâna din care noi, cesti alți, putem sugere laptele cuminteniei hrănitore și a chibzuinții și priceperii mântuitoare din ghiarele nevoii, ce ne dă târcoale în jurul căsii.

Vremea e scumpă. Toată clipa e ban cu preț scump. Cu plug de lemn și cu îmblăciu nu mai poți sta înaintea plugului de fer și a mașinei de îmblătit, spornice la lucru și cruțătoare de timp. —

Roadă n'o aduce lucrul mult și întins, ci lucrul bun și ales, fie și mai puțin. Grâul și bucata de aur n'o face să răsăre truda și zoala grea și necumpetată, ci iscusința aleasă și priceperea cuminte pusă în lucru. Din acestea curge laptele și mierea traiului îndulcit și fără griji, iar nu din munca neprepută și nealeasă trasă alătura cu vita de jug.

Cumințenia și învățatura, ce cern gândurile și luminează mintea, pârghesc și coc bucatele și fac traiul dulce și miezos. Și în focul cuminiților și luminător de minți a acestora trebuie să ne încălzim și lămurim și noi nepreputerea și nedestoinicia moștenită la lucru. — Trudă și zoală grea punem în lucru, din zori și până 'n sară, de stăm să ne spetim în zorul hărniciei nespornice altcum, dar' nu punem altceva, nu punem ceea-ce trebuie să punem: *iscusință și învățatură mai multă*. Trebuie să știm, că lucrul nu-i numai a brațului, ci mai mult al minții. Trăim cu ce am apucat din strămoși, bun — rău. — Da ce se-ți mai faci capu cărindar? la sapa și lopata, adoarmeți mintea, și lucră cât poți. Căci doară bunul D-zeu o se-ți răsăre sămînța svirlită pe brazda ogorului arat ca 'n clacă și negunoit de șir de ani, — și vremea, drăguța, o să-ți crească, o să-ți plivească și o să-ți coacă bucatele date de tine țarinei nelărmuitoare. —

Noi nu vrem să pricepem, că nu mărimea și întinderea locului atâtea, cât felul lucrului pus în loc răsare și coace sămînța hrănitore și aducătoare de aur sclipitor.

Hei, și tocmai de acea ne trebuie, dragii mei, învățatură, mai multă învățatură. Graiul și slova cuminte a celor cuminiți de carte și de traiu e dascăl bun, e sfetnic luminat și deștept.

Și ne mai trebuie învățatură încă spre ceva. Știți, vorba vorbă aduce.

Uitați! — În vremile învălmășite de azi, noi cești de jos suntem dujmăniți de toți, suntem oaia de tuns a tuturor.

Suntem apele bune de pescuit, în cari își cearcă norocul rîzător toți cei ce se țin mai cuminiți și mai pe sus ca noi. Toți rîvnesc la avutul nostru, înciripit cu sudori crunte, dar' ocolit din nepriceperea noastră cu gard slăbuț. Doritorii de averi și de hrană pe ales și pe ușor fără trudă, cearcă mai întâiu se ne prindă în laț mintea și sufletul, cu vorbe dulci ca mierea și cu învățaturi ametoare. Străini de sângele și legea noastră, vin, flămânziți de sărăcia altor țeri ce nu-i încape, să se îngrașe în pământul roditor și hrănitore a țerii noastre.

Cu vorbe sunătoare și amăgitoare și cu sfat drăcesc pe limbă, înegrit de funinginea răutății sufletelor lor setoase de aramă, ne fură sufletul și mintea mai întâiu, ne sdrobesc — sdrobi-și-ar oasele — ne sdrobesc credința mântuitoare de neam și păzitoare de vetrii în D-zeul părinților nostri. Ne hăbăucesc mințile, ne alungă de acasă puținul rost bun al sufletului, pentru-ca se poată deschide, cu atât mai ușor, baierile bietelor noastre pungi și a hambarelor păzitoare de hrană și viață. Iar noi rămânem, nefericiți de noi, sărăciți și de hrana trupului și de-a sufletului. Ne hoțesc sufletul pentru-că la urmă să ne poată ciupi hoțeste avutul și banul hrănitore ce-l mai avem. Și pe noi, oi blânde, lănoase și neprepute cum suntem, ne tund până la piele. Ne lasă desbrăcați de haine încălzitoare și lipsiți de pâne țitoare de viață, în voia vântului nevoii pișcătoare și a sărăcii omoritoare de trup. —

Și contra acestor lupi flămânzi, contra acestor lăcuste potopitoare, răscolite de foame și poftă din cuprinsul unor țeri neudate de ploii roditoare și nestropite de soare prielnic ca al nostru, — trebuie să ne întrarmăm cu arme bune, trebuie să ne îmbrăcăm sufletul și mintea în vestmântul de zale de oțel, ca să nu le poată pătrunde veninul omoritor al colților de lupi perciuinați.

Iar arma și vestmântul de zale e, dragii mei, învățatura ocrotitoare de minți, e *știința* cu țilc miezos și dulce, închisă în scoarțele *cărților bine grăitoare*, sau în miezul ales și bine copt al vorbelor și sfaturilor cărmuitorilor nostri cu inimă și dragoste pentru noi. Da, arma cea mai bună și cea mai cu țel e credința, deapururi trăitoare prin vremuri, răsărită din mintea d-zească a Mântuitorului de oameni și sămănată în lumea păcatului de apostolii — ucenici zeloși — îndulciți la graiu și luminați la minte de spiritul luminii, — e credința tare într'un D-zeu preabun și preasfânt, păzitor și grijitor de noi și de sufletele noastre.

Numai învățatura, dragii mei, numai știința cărții și credința neînfrântă în D-zeu, o se ne talmăduiesc de boalele, ce bolim și o se stavilească în drumul lor roiul lighioanelor și al lipi-

torilor setoase de avutul și sângele nostru, spulberându-le străduințele lor drăcești cum vântul spulberă pleava. În această baie tămăduitoare a învățaturii, în acest botez curățitor al credinței, să scaldăm, să ne botezăm — cu gând cucernic și sfânt — mintea și sufletul nostru și al copiilor nostri.

Învățătura singură o să spele rugina și sgura groasă de pe mințile noastre nepricepute și ușoare; ea singură o să ne deschidă nouă izvoare de câștig, izvoare de viață.

„Alianța învățătorilor.”

Cluj, 19 Aprilie n.

Adunarea reprezentanților trimiși de reuniunile învățătoarești gr.-cat. s'a ținut, după cum am fost anunțat înainte aici în Cluj, Duminecă la 17 Aprilie, și și-a pertractat întreg programul stabilit. Alianța reuniunilor învățătoarești s'a proclamat, statutele s'au desbătut și primit, și s'a ales un comitet provisor, de 12 membri, cari să execute hotărârile acestei adunări.

Mulți se vor bucura aflând despre toate acestea, mulți vor rămânea nepăsători, ca și până acum. E fapt dureros, că la noi lumea se interesează foarte puțin, prea puțin de tot ce privește școala. Dar e fapt earăși dureros și acela, că chiar și puținii cari se interesează la noi de treburi școlastice și învățătoarești, știu foarte puțin de cauza acestei alianțe, ce s'a organizat alaltăieri în toată forma aici în Cluj — și mulți vor rămânea surprinși de cele ce vor afla. De fapt ideea alianței s'a ivit în timpul din urmă numai ca știre scurtă prin ziare. Nicăiri studii, articoli mai amenunțți nu s'au scris despre ea. S'a prezentat în adunare un proiect de statute, formulat de organizatorii adunării, conducătorii reuniunii învățătoarești din Sălaj. Dar acestea statute nu erau cunoscute din destul; nici jumătate din cei de față nu le cunoșteau. Unor reuniuni, chemate să facă parte din »alianță« nu li-s'au fost trimis. Și nu s'au trimis nici ordinarietelor episcopoești, din care cauză unele reuniuni nu și-au trimis delegații la adunarea din Cluj, pentru că nu li-s'a fost dat voie. Din pricina aceasta s'a făcut propunerea în adunare, ca să desbată proiectul de statute al Selăgenilor numai ca *proiect* și primindu-se să-l trimită tipărit tuturor *reuniunilor* și tuturor ordinarietelor episcopoești române gr.-cat. spre binevoitoare considerare. Dar propunerea aceasta a fost privită de unii învățători — în mod de tot greșit — ca o amânare tendențiosă a realizării alianței și a fost respinsă.

Atât de mult simțiau domnii învățători lipsa alianței, și așa le-a cuprins inima în cât nu se mai puteau cu nici un modru opri în pornirea spre realizarea ei, nici atunci când rațiuni hotărtoare o cereau asta.

Mai în urmă s'a recunoscut pripeala și s'a primit propunerea, ca statutele să nu se trimită spre aprobare, de cât după ce se va fi cerut opiniile tuturor arhierilor nostri și ale tuturor reuniunilor învățătoarești gr.-cat.

Astfel credem, că cu încetul se vor limpezi vederile, și vor dispărea preocupările dintr'o parte și din alta și vom ajunge ca să vedem învățătoria noastră greco-catolică încheată într'o organizațiune puternică spre binele ei și a cauzei școlare românești.

Asta o dorim din toată inima, și la realizarea dorinței noastre vom să conlucrăm dând un raport obiectiv asupra întregii adunări.

Seara de cunoștință.

Sâmbătă sosită în Cluj cei mai mulți învățători, cari doriau să iee parte la adunare. Înainte de ameză la 10 ore au sosit delegații »Marianei« reuniunea iubilară a învățătorilor din părțile Năsăudului, în frunte cu protopopul Bistriței, Gerasim Domide. Seara la 6 au sosit Selăgenii, în frunte cu dl prof. preparandial G. Trif, din Șimleu, și Vas. Oltean, vice-președ. reun. învăț. selăgeni, Nicoară și Voina Gușan, delegații desp. Sas-Sebeș al reun. archidieceșane, și alți delegați.

La 11 ore înainte de ameză dl protopop Domide, învăț. Grivase și dl protop. Dr. Dăianu,

au anunțat la căpitanul poliției ținerea adunării: Căpit. Hadady, foarte afabil, a luat-o la cunoștință.

Seara la 7 ore învățătorii și toți binevoitorii cauzei s'au întrunit la berăria »Pilsen«, într'o sală separată, la cină comună. Aci s'au făcut primele cunoștințe. Erau vre-o 30 persoane. Între cari: Prof. Trif din Șimleu, Dr. Iacob Radu, vicariul Hațegului, Protop. Domide, Dr. Dăianu, Bas. Basiota, Bas. Podobă, Dr. Victor Poruțiu, Stef. Roșianu, Vas. Oltean, Ioan Pop, Seni, Nechiti, Theod. Bogdan, Bas. Moldovan, red. »Răvașului«, Iacob Murășan, Nicoară, (Henig), Voina Gușan, (Cut), N. Pop, (Berind), Bas. Basiota jun. etc. S'au rostit și câteva toast. D. Trif, suflul mișcării pentru alianță, a salutat pe învățătorii întruniți. D. E. Seni, direct. școalelor normale din Năsăud, a urât isbândă »ideii« de alianță. Dr. Dăianu a mulțămmit comit. aranjator în numele Clujenilor, că și-au ales tocmai Clujul ca loc al întrunirii și urează deplin succes adunării ce se va ținea.

Societatea întreagă a petrecut pe lângă muzică românească și interesantă conversație până la 11 ore.

Ziua adunării.

Duminecă dimineața la 8 ore toți învățătorii se presintă la biserica gr.-cat. din Cluj și asistă la sta liturgie. Celebrează Dr. Iacob Radu; G. Domide și Dr. Dăianu, diaconisând St. Roșian și B. Moldovan, redactorul nostru. În cor pe lângă cantorul Iacob Murășan, mulți învățători cântă, care de care mai frumos. Predică protopopul Dr. Dăianu, cu devisa din evangelia zilei (Duminea Tomei) »Nu fi necredincios, ci credincios«. În espunerea temei, despre împărăția lui D-zeu pe pământ, — întemeiată pe credință — arată rolul celor chemați a deștepta pe oameni la conștiința sufletului lor, la conștiința prețului nemărginit al sufletului, și amintește de prezența învățătorilor veniți să organizeze alianța învățătorilor, cerând binecuvîntarea Domnului asupra ei.

După s. liturgie toți învățătorii, în frunte cu d. profes. Trif fac vizită în casa parochială mulțămind dlui protopop de spriginul oferit până aci și invitându-l și la adunare.

La 11½ ore salele casinei române sunt pline. D. V. Oltean, salută întrunirea și propune să se aleagă un președinte și biuro *ad hoc*.

D. Gavril Trif este aclamat de președinte. Dnii V. Oltean, Grivase și I. Pop sunt aleși notari.

— Se constată, că delegați a trimis: reuniunea selăgeană (6), reuniunea »Mariană« (3), reuniunea archidieceșană din Blaj, dar numai 1 (Ioachim Pop, — I. F. Negruțiu, își scusă absența prin dl George Muntean, președ. Reuniunii, fiind dînsul departe de Blaj, lângă fiul său greu bolnav.) Mai sunt reprezentate două despărțeminte ale reuniunii archidieceșane. Din diecesa Orășii mari și a Lugoșului nu este nici un delegat. O scrisoare de aderență a sosit dela reun. învăț. din jurul Hațegului. Dr. Iacob Radu, președ. acelei reuniuni, esplică de ce reun. nu a putut trimite delegați, și și rezervă a face propunere în chestie la timpul său.

— Se presintă mai multe aderențe dela particulari, mai ales învățători.

Proclamarea alianței.

După acestea, conform programului, d. preș. Trif, își face esposeul său, arătând istoricul ideii de alianță și necesitatea ei. Constată nepăsarea publicului românesc față de școală, atât inteligența cât și poporul; enumeră multele scăderi ale stărilor noastre școlastice și primejdiiile ce isvoresc de aci, și cari ne amenință. Conclude că e de lipsă să eșim din apatie, să ne organizăm și să deșteptăm interesul tuturor față de școală, care e poarta culturii.

Vorbirea aceasta lină, limpede și adevărată fu ascultată cu interes de toți cei de față și adevseori subliniată de aprobări. În urma ei îndată și cu însuflețire fu proclamată *alianța reuniunilor învățătoarești gr.-cat*.

Urmează chestia statutelor. Se presintă proiectul selăgenilor, care a fost publicat în câți-va numeri ai »Foi Poporului«. Se primește în general ca substrat al desbaterii.

— Dr. Iacob Radu, vic. Hațegului, face propunerea, ca proiectul să se primească și în special, dar numai ca *proiect* de statute, și se tipărească în broșură, și să se trimită ordinarietelor și tuturor reuniunilor, și numai după aceea să se desbată și primească ca statute.

— Președ. se scuză, că nu l'au trimis episcopilor, dar au crezut, că reuniunile il vor trimite. Se deschide desbatere. Unii, mai ales învățătorii, cer să se desbată proiectul și să se primească ca statute. Propunerea dlui Dr. Radu, cu oare cari mici modificări e susținută cu puternice argumente de: Dr. Dăianu, G. Domide, Podobă, St. Roșian. Se arată, că proiectul n'a fost trimis tuturor reuniunilor, că nici ½ din cei de față nu-l

cunosc, și că e chiar în interesul cauzei, ca să fie desbătut acum și primit numai ca *proiect*. E totul înzădar; învățătorilor li-se pare asta o întârziere.

Se votează și primește propunerea de a vota statutele.

La 2 ore ședința se suspende până la 4 ore.

Prânzul și încheierea.

La 2 oare să începe prânzul comun la restaurantul »Arborele verde«. Sunt peste 40 persoane; indispoziția pricinuită de volul adunării începe a dispăre. Musica înveselește inimile. Președ. Trif începe seria toastelor, închinând pentru Maiestatea Sa. Ioachim Pop, inv. în Feneș, deleg. reun. din Blaj, închină pentru Metropolitul. D. Seni vorbește pentru toți episcopii și pentru reprezentanții clerului, protopopii și preoții de față.

— Dr. Iac. Radu răspunde mulțămind; cu toate deosebirile de vederi, speră că alianța va isbuti să se realizeze. Închină pentru isbânda alianței.

— Dem. Zah vorbește despre școală, fica bisericeii, care acum e fată mare și vrea să ajute mamei sale.

— I. Pop închină pentru cei ce nu din datorință, ci din dragoste au venit la adunare.

— D. Vas. Podobă vorbește pentru înțelegerea între preoți și învățători, arătând motivele multe ale bunelor raporturi.

— D. Theodor Bogdan, din Bistrița închină pentru șeful tractului Cluj. Dr. Dăianu, răspunde cu un cuvint înflăcărat însuflețind pe învățători pentru biserică și indemnându-i să se mărturisască pe față cu țarie pentru întăritura cea mai puternică, și poate unica ce o avem.

Sub Impresiunea frumoaselor învățături resumate în toast dispoziția gen. s'a îndreptat. Numai de dragul consecvenței n'au mai revenit învățătorii asupra hotărîrei luate, dar au primit propunerea făcută de delegatul și președ. »Marianei«, protop. Domide ca statutele să nu se aștearnă spre aprobare, până ce mai întâiu nu vor fi fost trimise tuturor arhierilor și reuniunilor, ca să se poată ține seamă de eventualele dorințe? Statutele altfel, cu puține modificări, s'au primit.

În comitetul provisor au fost aleși, pe lângă biroul adunării în frunte cu preș. Trif, încă următorii: George Muntean, președ. reun. archid. din Blaj, Ioan F. Negruțiu, profes. prep. Blaj. Dr. E. Dăianu, protop. Clujului și Ioachim Pop (pentru reun. archid.), Gerasim Domide și N. Seni (pentru »Mariana«) și Dr. Iacob Radu și N. Pinteș (pentru reun. învăț. dela Hațeg.)

De organe oficioase ale alianței au fost alese: *Foia Școlastică* (Blaj), *Răvașul* (Cluj) și *Foia Poporului* (Sibiu).

Cu acestea adunarea s'a închis la 6 ciasuri. Dee D-zeu isbândă înainte.

Raportor.

Crestături.

Misiunile poporale sunt îmbrățoșate, ca o idee frumoasă și ca un mijloc rodnic de moralizare, în toate părțile metropoliei române unite cu Roma. După știrile ce avem misiunile s'a hotărît să se facă în diecesa *Gherlei*, în părțile Bistriței, în diecesa Lugoșului, în părțile Hațegului, al cărui vicar Dr. Iacob Radu, e un fervent aderent al acestui nou curent, apoi în mai multe districte ale diecesei de Oradea-mare.

Din raportul »Unirei« despre sinodul protopopesc al districtului Sătmar estragem următoarele:

»Să primește propunerea dlui *Ardelean* ca în legătură cu sinoadele protopopești să se țină cu poporul *esercții sacre, cari dacă undeva să recer, în acest district să impun imperios, căci în toate comunele avem conlocuitori reformați, dela cari poporul nostru multe lucruri și datine nelaudabile își însușește.*«

— **Impotriva injurărilor** a dat vițe-comitele comitatului Csanád o poruncă vrednică de toată lauda, care are menirea de a îndrepta moravurile destrăbălate a poporului. Porunca e dată pretorilor, dela cari așteaptă cinstitul vicșpan, ca prin o controlă deșteaptă și aspră și prin întrebuițarea înriuriții ce o au cărmuitorii vieții morali, se scoată din datinele poporului cuvintele spurcate și de tot de jos, prin cari se vatămă Dumnezeu și tot simțul de evlavie creștinesc. Lasă, ca porunca aceasta să se facă cunoscută poporului și pretorii să de pe mâna judecătorilor pe toți aceia, cari vor *sudui*, ca astfel cei nespălați la gură să-și primească pedeapsa meritată.

Faptul vice-comitelui din Csanád ne umple de bucurie, pentru-că vedem, că și aceia, cari până acum nici grije n'aveau de moravurile poporului, se înfioră de ce ved și aud și sunt hotărîți a aplica paragrafi de legi uitați și nesocotiți față de toți aceia: copii, bărbați și femei, cari în crșme, la câmp și acasă, în târguri și pe uliță, în mânie și voie bună injură cocișește pe Dumnezeu și lucrurile sfinte ale religinii, dejosind obiectul cinstei religioase și vatămând simțul evlaviei.

Art. de lege V. din 1878. § 190 croiește pedeapsă până la un an temniță și 2000 cor. pedeapsă în bani pentru acela, care injurând, pricinuește scandal, ear § 51 din art. de lege 40 din 1879. croiește închisoare până la 8 zile impotriva aceluia, care injură lucrurile sfinte. Paragrafi înse pot fi pe hârtie și în capetele învățătorilor, căci n'au nici o însemnătate, dacă nu se și aplică. Trec ani și în întreagă țara odată nu se pedepsește acela, care injură. Pentru-ce? Pentru-că a amorțit simțul religios

și pe când dorim și așteptăm, că ori-ce mică vătămăre, ce ne-a făcut-o altul, să fie pedepsită cu cea mai mare asprime, pe atunci vătămările lui Dumnezeu nu le luăm în socotință și nu le înșinuăm judecătorilor pentru pedepsire.

Ar fi vremea, ca se deșteptăm simțul religios în popor nu atât cu întemnițări, cât mai mult prin lucrări creștine, că-i rușine a vedea, cum se destrăbălează sub povățuirea atâtor preoți și învățători luminați. Lucrare potrivită ar fi înființarea de reuniuni pentru tineri, în cari să facă învățătorii, ca să intre și băieții de școală, obligându-se, că nu vor înjura și nu vor cerceta crișmele.

— **Mai bun Turcul pentru Român, decât Patriarhul din Constantinopol!** Un preot din Macedonia cu numele *Teodor* a slujit în limba română credincioșilor săi români, pentru ce a fost amenințat și bătut până atunci, când bietul a strigat, că el este al Papei și nu al patriarhului grec. Atunci a fost lăsat, dar Patriarhul gr.-or. nu s'a îndestulit cu acea, ci a cerut dela Sultanul turcesc, să se prindă și întemnițeze preotul *Teodor* din Monastir, ce Turcul păgân n'a voit, șe împlinească.

Prin patimi la înviere.

Din frumosul articol de Paști al «*Drapelului*» mai publicăm și următoarea parte rămasă din nr. trecut.

Limitele tuturor popoarelor din lume sunt trase prin văi, riuri și munți, ca frontiere firești. O singură privire asupra hartei etnografice a popoarelor ne va demonstra aceasta. La poporul român vedem tocmai contrarul.

Munții nu sunt limita, ci leagănul poporului și riurile nu închid, ci deschid țările pe cari le fericește brațul ocrotitor al poporului. În mijlocul insulei românești se înalță falnicii Carpați sud-estici, ca vertebra eternă și plină de viață pentru Român. Ceea-ce pentru alt popor e zidul opritor, care arată, că »până aici și nu mai departe« e pentru Român izvor de viață și putere.

În munți și-a adăpostit Românul avutul părintesc, în munți și-a conservat neatinsă naționalitatea sa nobilă, aici s'a refugiat în zile de grea cumpănă și din munți a descălecat punând temelie la țări înfloritoare.

Din creii munților aruncă falnic Românul rotitoare privire jur împrejur la câmpiile și văile apărute cu sânge românesc și cultivate cu sudoare românească.

Întregul său suflet e legat de plaiurile munților și codri seculari. Toată poezia lui, toată muzica lui, toată viața lui pornește din izvoarele cristaline ale munților, legănați de doina străbună ce răsună plină de vigoare prin frunzișul etern întinerit al codrilor cărunți.

De aici fenomenala vitalitate a poporului român. De aici minunea, că după atâtea furtune sdrobitoare a rămas intact pe moșia sa veche, ca o sentinela eternă a acestor plaiuri; de aici puterea cea extraordinară de rezistență, cu care face față tuturor pericolelor cutropitoare.

Ca altar vecinic se înalță Carpații din mijlocul poporului român către Dumnezeu, în a cărui credință s'a născut poporul român și pe care o păstrează în sufletul său ca cel mai sublim avut, nedespărțit de naționalitatea sa și contopit cu firea sa!

Modelul desăvirșit dat de Domnul nostru Isus Christos la Ghetsimani trăește viu în sufletul poporului român; ear în cuvintele clasice citate din monografia R. P. Didon putem resuma istoria de până acum a poporului român.

De aici neclintita credință a poporului român în scrisul său, acea credință gigantică și nesecată, care n'a lăsat poporul nostru să cadă jertfă desperării nici chiar în mijlocul celor mai îngrozitoare furtuni ce au dat peste el.

Nici astăzi n'avem parte de zile sênine. Și astăzi trec furtuni grozave peste corpul națiunii noastre. Altele și mai îngrozitoare se anunță deja pe orizont. Și poate vor da încă multe peste noi. Veacurile de patimi încă nu s'au sfârșit și paharul amar încă nu este golit până la fund.

Dar nu desperăm! Nu pierdem credința în scrisul nostru! Vină ce are să vină! Vom învinge și aceste, cum am învins toate câte au trecut peste noi!

Noi resistăm! Eternul adevăr dumnezeesc este cu noi!

Prin patimi la înviere, prin suferințe la învingere, prin luptă la viață!

Cu 1 Aprilie începe nou abonament

la „Răvașul“ Pe 1/4 de an costă 90 fil.
„ 1/2 „ „ „ 1-60 „
„ 3/4 „ „ „ 2-50 „

Cetitori, lăfțiți „Răvașul“ câștigându-i fiecare câte un nou abonat.

Restanțierii să binevoiască a-și achita datoria!

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI.

— **Frata**, în 18 Prier 1904. — Dle Redactor! V'am scris în trecut despre înălțătoarele de inimi *deprinderi sufletești*, cari s'au ținut în paresemi și la noi. Pute-v'aș scrie și acum multe despre ele, dar de ce, când scrisoarea, când litera e atât de neputincioasă pentru a descrie credincios un prasnac atât de măreț, la care cu atâta drag ne gândim și azi și ce nici când nu-l vom uita?!

Fie însă soarele cât de cald, lumina lui cât de mare, fie ploaia ori cât de mult dorită și bogată și fie câmpul luminat și încălzit de soare și adăpat de binefăcătoarea ploaie ori cât de roditor, el nu va produce nimic bun spre a oamenilor hrană, dacă nu va fi arat și sêmănat. Tocmai așa stă și cu deprinderile sufletești. Ele vor rămânea lumină, căldură și ploaie fără folos, dacă cei chemați nu vor stăruii din răspuțeri, să cultive inimile pregătite pentru roade bune, roade de viață dătătoare. Pentru ce fericit a fost gândul de a-se face început încă în acele zile de sêrbătoare pentru o neîntreruptă lucrare spre ajungerea scopului deprinderilor, care este înaintarea în credință și fapte bune spre mărirea lui Dumnezeu și binele trupesc și sufleteș al poporului. Anume s'a îndemnat poporul, să facă o reuniune de femei și alta de tineri.

Acum cu bucurie vă scriu, că reuniunea de femei s'a și înființat, dându-i-se numirea de »*Sfînta cruce*«. Ne-am înșirat sub acest sfânt steag, căci el e lauda și viața noastră și avem credință tare și nestrămutată nădejde, că luptând cu dragoste sub el ne va aduce și noue, ce dus'a în toate părțile, unde a fost purtat cu încredere: bunăstare, înaintare și ferice.

Scopul reuniunii noastre este, să împlinim porunca stei Scripturi: »*Lăudați pre Domnul întru sfîntii săi*«. Este lățirea bunelor moravuri și a virtuților prin promovarea cinstei Precuratei vergure Maria și a tuturor Sfîntilor, cari au sêrbători legate în biserica noastră răsăriteană. În presara sêrbătorilor P. C. V. Maria, după înșărat să va cânta în biserică *Paraclisul*, iar în presara sêrbătorilor sfîntilor se va cânta *Canon de rugăciune către puterile cerești*. Sê vor cumpăra icoanele tuturor Sfîntilor, cari la sêrbătoare sê vor pune în biserică. În postul stei Marii toți membrii reuniunii sê vor spovedi și cumineca. Din când în când sê vor face procesiuni. Și în urmă reuniunea va strînge un capital, din care sê infrumșețe noua biserică, ce cu ajutorul lui Dumnezeu, vom ridica-o nu peste multă vreme.

Harnicul nostru preot *I. Câmpian*, ne-a făcut statute, cari s'au și primit în adunarea, ce am ținut. Membrii avem mulți și sê înscriu într'una alții noi. Până acum s'au înscris 4 membrii fundatori, 14 pe viață și mai mulți ordinari și ajutatori. Suma încasată până acum e 272 cor.

Nădăjduim, că incurând sê va înființa și *societatea tinerilor*, recomandată cu prilejul deprinderilor sufletești. — Astfel înainta-vom în bine, povățuiri fiind de un părinte plin de dragoste față de noi!

Samoilă.

DE PESTE SÈPTÈMÂNĂ

— **Părintele la fii săi.** Harnicul și de toți iubitul Episcop, *Dr. Vasile Hossu*, din Lugos, a 3-a zi de Paști a făcut visitațiune canonică în Vișag. Poporul a primit cu bucurie și mare însuflețire pe doritul lui Părinte. La 6 chlm. dela comună l'a întâmpinat mulțimea în frunte cu un banderiu de 40 călăreți, îmbrăcați în haine românești. La marginea comunei l'au primit preoții în odăjdii. A servit s. liturgie asistat de mai mulți preoți, când a și predicat învățând, întărind și mișcând până la lacrimi mulțimea ascultătorilor. După slujbă a vizitat biserica, școala și cancelaria parochială.

Poporul din Vișag a rămas foarte mângăiat pentru *darul* acesta prețios de s. Paști, ce i l'a făcut bunul și zelosul Păstor.

— **Gendarmi în biserică.** Credincioșii din Șișești în 17 l. c. au fost împedecați de gendarmi, de a intra în biserică, ca să prăsniască »Isvorul Precestei«. Părintele *Dr. Lucaciu* a făcut arătare la Papa și la Majestatea Sa Regele. — Nu din biserică, isvorul binecuvântărilor, ci din crișme, isvorul nefericirilor, sê se alunge poporul!

— **Di Emil Sabo**, profesor gim. în Blaj, a făcut la Universitatea din Cluj cu bine esamenul pedagogic și cu laudă censura din limba și literatură română ca al 3-lea studiu. — Felicitări!

— **Di Dr. Cassiu Maniu**, osîndit pentru mai mulți articli din »*Tribuna*« veche, în 16 l. c. la 3 oare p. m. a intrat în temnița din Vaț, ca sê-și împlinească pedeapsa de un an. — Dorim, sê se reîntorcă sănătos!

— »**Isvorul**« e numele noiei bănci românești, ce sê va înființa în Ilia-mureșană.

— Pentru fondul bisericii noue din Cluj a dăruit Alexandru Murășan din Cluj 10 coroane. D-zeu sê-i răsplătească!

— **Reuniuni bisericesti** se vor înființa în *Feleac* și *Topa-deșeartă*. În amândouă locurile s'au trimis proiecte de statute. Di *V. Podobă*, dir. de bancă în Cluj a dăruit, în amintirea rep. sale soții, reuniunii din Topa-deșeartă 200 cor.

— **Sinoadele bisericilor gr.-or. române** din Sibiu, Arad și Caransebes au fost deschise în Dumineca Tomii a. c. Capii bisercii: Metropolitul și Episcopii în vorbirile de deschidere au accentuat *vremile grele*, ce ne apasă și au îndemnat la împlinirea conștiențioasă și desinteresată a datorințelor, punându-se conducătorii în atingere mai de aproape cu poporul.

— **Din punga poporului înșelat** au stors, în 1903, conducătorii socialiști, mai toți jidovi, 140.000 coroane, din ce trăiesc baronește și îmbată poporul cu minciunile din cele 22 gazete, ce le tipăresc în Ungaria jidovită.

— **Din tractul protopopesc gr.-cat. al Mediașului** — ni-se scrie, că sinodul de primăvară s'a ținut în 31 Martie a. c. și s'a hotărît, ca congrua sê se ceară dela stat. Deputat la sinodul din Blaj s'a ales *Basilii Stoiian*, paroch în Ațel.

† **Alimpii Munzat**, un priceput și harnic negustor român din Cluj, a repausat la 16 April a. c. în comuna natală Suareș.

— **Preaven. Consistor gr.-cat. din Blaj** publică concurs cu termin de 30 Iunie a. c. la 2 ajutoare de câte 200 cor. din fund. baronului S. Sina — pentru învățători. Condițiunile le înșiră Cerculariul Nr. 2163—1904.

— **Mușumită.** Mitru Ciurdariu, vințelieri la via episcopescă din Holod, a procurat dela librăria din Blaj o evanghelie, pentru biserica gr.-cat. din Șiria, în preț de 80 coroane. Drept ce pentru aceasta faptă nobilă, marinosului donator i-se exprimă și pre aceasta cale, din partea antistiei numitei biserice, cea mai ferbintă mulțumită. Bunul Dumnezeu sê-i răsplătească. Evangelia e lucrată cu atâta lux și gust cât respectiva librărie merită toată lauda. *Marcu Pascuțiu, protopop.*

— La o familie română în Cluj se primesc doi băieți sau două fetițe în cuartir și vipt pe lângă condițiuni favorabile.

Informațiuni se dă la tipografia »Carmen« (Str. Ferencz-József út 58.)

Ștraic fără păreche.

Cluj, 21 Aprilie, 1904.

Muncitorii de câmp și mai ales de pe la fabrici de multeori au încetat ori-ce lucrare, ca se poată storce dela stăpânii lor înmulțirea plăților, imputinarea ceasurilor de lucru, repausul de Dumineca etc., dar ce au făcut în 20 April c. oficianții și muncitorii de la căile ferate din Ungaria e fără păreche în Europa.

În 20 l. c. la 8 ore a. m. toți oficianții și muncitorii au denegat ori ce serviciu. N'a mai circulat nici un tren. Călătorii au fost siliți să se deie jos din trenuri și sê-și petreacă vremea necăjiți prin gări.

Causa grevei este, că ministrul n'a luat în socotință cererea oficianților de tren pentru înmulțirea plăților, pentru-ce conducătorii acestora în 19 a l. c. au hotărît să țină congres la Pesta. Înțelegând direcțiunea căilor ferate despre aceasta hotărîre, a dat poruncă, că ori care oficianț ar voi să călătorească fără învoirea mai marilor sê se suspendeze dela oficiu și sê se introducă investigațiune disciplinară împotriva lui, ce s'a și făcut cu câțiva din Pesta.

Aceasta s'a făcut cunoscut în toată țara, și sute și mii de oficianți, fără bilet și fără concesiune, au plecat la Pesta, iar cei rămași acasă au denegat ori-ce ascultare. Astfel circulația cea mare, cu care eram obișnuiți, deodată a încetat pretutindenea.

În toate locurile poporul a alergat la gări să vadă și să se mire de trenurile nemișcate, cum odinioară alergau, sê vadă în mișcare acestea lucruri minunate.

Mare parte din oficialii sosiți în Pesta au fost prinși și încuiați, dar pășind la mijloc unii deputați au fost puși pe picior liber.

Ministrii au ținut sfat, hotărîrile lor însă n'au mulțumit pe oficianți, cari cer împlinirea cererii lor, mai departe ca nici unul să nu fie pedepsit pentru grevă, și ca regularea plăților să se facă prin lege și nu prin ordinațiuni.

Pagubele sunt grozave, după unii 10 milioane coroane la zi. — Ce vor face statele străine, cu cari țara are convențiuni de comunicație? — Sê scrie, că la trenuri vor aplica miliție.

Ludwig, președintele direcțiunilor căilor ferate și-a dat abdicerea.

Posta Redacțiunii.

V. M. în *Cașovia*. Mulțumită pentru interesul față de fondul *nouei biserici* din Cluj. *Liste de colectare* încă n'am făcut, ori-ce dar îl primim însă și cvităm cu mulțumită. Salutare! **P. S., Eadem** și **A. G.** am primit scrisorile, dar numai în numărul viitor le poate veni rîndul.

Milodan Barab

Agentura generală

din Cluj a băncii de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuește oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobăca, Ciuc, Sălagiu, Sătmăr, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și exploziunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicnuite, anume: *capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.*

Asigurări populare fără cercetare medicală până la 1200 coroane.

Asigurări pe cheltuelile înmormântării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„Transsylvania“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619'84 fil., ear pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162'98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10'2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba românească și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emeke-tér“ Nr. 16.

precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Măiestru păpucar român în Cluj.

Vasile Săncrăian (Szentkirályi)

recomandă atelierul său, în care efectuește tot felul de comande pentru *domni, doamne și copii*, cum și reparaturi cu prețuri foarte moderate. Măiestria și-a învățat-o în Viena și Budapesta.

Strada Wesselényi M. și Szép-utcza (colț.)

19-30.

Wilhelm Ignác

ingenieur

Budapesta, VIII. Kender-u. 8.

Primește ori ce fel de

măsurare de pământ,

mappare,

arangeare de posesiune.

După acord marchează linia căii ferate normale ori

înguste.

Prețuește moșii, esoperează și valorează patente, pe lângă onorar echitabil.

Ofertele sunt a se trimite la adresa de mai sus.

38-50.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căpături economice, cupțușite cu stofă.

Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. La comande din provincia ca măsură e destul a trimite o haină veche.

20 (14)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încarcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 cuțite de desert » » » » »

6 furcuțe de desert de argint mexican
1 lingură mare de supă » »
1 lingură mare de lapte » »
2 feșnice elegante de salon » »

După ori-ce comandă 46 bucăți la olaltă costă numai **6 fl. 50 cr.** pe lângă asta dau ca present pe respundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau respundere pe 25 ani. — Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștiță.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestmēt bărbătesc elegant, în coloare după plac.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă**, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, viorele, rezedă, jasmīn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează:

4-21 Casa centrală de mărfuri

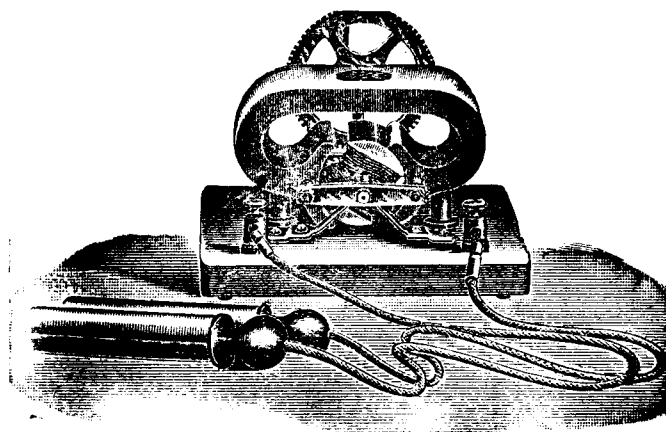
DENKER JÓZSEF

Budapesta, Hernád u. 54

Renoirea și prolongirea vieții cu »Electrophor«-ul orig. american.

Aparat medical electric pentru folosul privaților!

Electricitatea e viața.

Atrag atențiunea oamenilor, cari sufer bolnăvicioși și cu organism slab să întrebuințeze acest aparat electric, pentru-că „Electrophor“-ul ne întărește nervii, ne învieste sângele, ne agerește mintea și simțurile, asigură circulația regulată a sângelui și funcționarea sistemului nervos, prin ce ne scutește de bóle.

Prof. Dr. Bourg, membrul facultății de medicină a universității din Paris s'a declarat despre „Electrophor“ astfel: »Nu numai reumatism, sgârciuri, nervositate și asthmă au vindecat, sau cel puțin au alinat cu Electrophor în mii și mii de casuri, în cari știința doftorilor a dat faliment, ci și la morburī de nervi, dureri de cap, colica, vijeitul urechilor, lipsă de somn, la cei în stare hipocondrică, și mai ales în potriiva relexor de obstipație, vīna de aur, în câteva zile de mulre ori în câteva ceasuri au observat alinarea minunată. Femeile cu boale dureroase câștigă alinare și vindecare aproape sigură.

Nu se strică!

Prețul unui complet aparat mic:

10 cor.

Pentru cei slabi de constituție.

Pe lângă trimiterea banilor înainte ori cu rambursă liferează reprezentantul european al companiei

»Electrophor Co. Limited«

Auffenberg József, Budapest VI. Proféta-utcza 5.

Ține în veci!

Prețul unui complet aparat mare:

20 cor.

pentru vindecarea boalelor invecitate.

9 10.